

KONYA

HALKEVİ AYLIK KÜLTÜR DERGİSİ

A large, bold, black number '20' is centered on the page. Overlaid on the number are several red arrows of varying lengths and angles, all pointing towards the upper right corner. The arrows originate from the bottom left and fan out across the number.

29

İ. TEŞRİN 1943

SAYI: 60

Cumhuriyetin Kurucusu Ebedî Şef Atatürk'ün Türk Gençliğine Hitabesi :

Ey Türk gençliği ! Birinci vazifen, Türk İstiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet, muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin, en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni, bu hazineden mahrum etmek istiyecek, dahilî ve haricî, bedhahların olacaktır. Birgün, İstiklâl ve Cumhuriyetin müdafaa mecburiyetine düşersen vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmiyeceksin ! Bu imkân ve şerait, çok namüsaît bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve Cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın, bütün kaleleri zaptedilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dahilinde, iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emellerile tevhit edebilirler. Millet, fakrû zaruret içinde harap ve bitap düşmüş olabilir.

Eey Türk istikbalinin evlâdı ! İşte; bu ahval ve şerait içinde dahi, vazifen; Türk İstiklâl ve Cumhuriyetini kurtarmaktır !

Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda, mevcuttur !

**Millî Şefimiz ve Reiscumhurumuz İsmet İnönü'nün
Hitabelerinden :**

Devlet ve milletimizin insaniyet ve medeniyetin asil hedeflerine doğru durmadan ilerleyip yürüyeceğine kat'i inancım vardır.

Büyük ve kahraman bir milletin hizmetinde bulunuyoruz : Türk vatanının bölünmez, hiç bir tecavüze tahammül etmez, hiç bir zor karşısında Millî haklarından vazgeçmez mahiyeti, her zamandan ziyade taze ve canlıdır. Türk Milleti devlet kurmak, vatan korumak kudretinde, kendi cevherindeki kıymet ve faziletlerle istinat eden yapıcı ve yaratıcı bir millettir.

Sulh ve terakki yoluna bütün gayretlerini asil bir surette vakfetmiş olan milletimiz mecbur olursa kendisi ve şanlı ordusu, geçmiş kahramanların hayranlığını celbedecek yeni kahramanlarla dolu olan fedakâr göğsünü en parlak vazifelerle süslemeye hazırdır.

YİRMİ YILIN PAROLASI

Yazan : MİDHAT ŞAKİR ALTAN

Cumhuriyet kurulalı yirmi, onun tefekkür ve hürriyet, hayat ve hareket, yapıcılık ve kuruculuk ifade eden bayrağı Atatürk'ün elinden İnönü'nün eline geçeli beş yıl oluyor.

Her iki Şefin zamanları, o kadar birbirinin içindedir ki, birini diğerinden ayırmak, hiç bir tarih ölçüsüyle kabil değildir. Bu itibarla bir tüm olan Cumhuriyetin yirmi yılı, bir neslin kurtarıcı, yapıcı ve onarıcı gücünün zengin eserleri ve şerefli muhasebesile yüklüdür. Yirmi yıl içinde bu muhasebe, İmparatorluğun son asırlardaki pasifliğine karşılık daima aktif olmuştur. Yirmi yılda Cumhuriyet nizamının memlekette kurmaya muvaffak olduğu zihniyet o kadar sıhhatlidir ki tarihte hiç bir neslimiz, dünya gerçekleriyle bu kadar yüzyüze gelmemiştir.

Onun için Türkiye hudutları içinde bugün, herkesçe gerçek mânasile anlaşılmış bir vatan, bir millet, bir dünya ve insanlık mefhumu vardır. Bu şuur aydınlığını, sınırları birbirine yaklaştıran, yurt çocuklarını güvenle, sür'atle birbirleriyle kaynaştıran, insanlıkla ve medeniyetin nimetleriyle temasa getiren Cumhuriyete borçluyuz.

Cumhuriyetin yirmi yılı, istilâ ve fetihler uğrunda ihmal edilen bir vatan yerine bize, bakıma kavuşan bir yurt içinde yaşamak, çalışmak ve yükselmek tadını tattırmış bulunuyor.

Bu memlekette, yokluğunun acısı, asırlar boyunca, duyulup bir türlü başarılamayan kanun devleti hasretinden bizi kurtaran Cumhuriyettir.

Yirmi yıldanberi Cumhuriyet, bir yandan iç yapıda bir onarma, kurma plânı tatbik ederken diğer yandan da başı bozuk devlet anlayışını yıkıma uğraştı ve muvaffak oldu.

Halk yığınını devlete yükselterek ve devleti halka götürerek onları elele verdirdi. Böylece, bu memlekette bir takım zümre ve sınıfların üstünlük ve tahakküm âleti ve vasıtası olarak asırlarca görülmeğe alışılan devleti karanlık ve geri hüviyetinden kurtardı. Onun ancak, halk menfaati, yurt faydası için kurulabileceğini ve kurulmuş olduğunu duyurdu.

Her türlü tezatları bertaraf eden modern demokrat devlet disiplini-nin gönül rahatlığı veren koruyucu faaliyetleriyle bu duyguyu kuvvetlendirdi, millî gelir ve millî emekle bir memleketin kurulabileceğini, işlenebileceğini çeşitli ve zengin misallerle isbat eyledi. Bugün, Türk vata-

nında eski çağların hayalini bile tasavvur edemediği bir emniyet ve âsâyış, hergün yeni bir merhaleyi geçerek ilerleyen bir cemiyet nizamı vardır. Tarihimizin bu altın devrini çocuklarımız okuyup incelerken bunun sırrını, Cumhuriyetin kuruluşuna her şeyini veren bir milletin ona erişmek uğrunda göze aldığı çetin mücadelenin hikmetinde ve büyüklüğünde bulacaklardır.

Atatürk'ün dehasına en büyük bir bürhan da, bu millet ve memleketin, tarihin bir bilmecesi halinde sürüp gelen talihsizliğini Cumhuriyetle yenmekte gösterdiği muvaffakiyetli ve isabetli hareketidir. Bu bakımdan da yirmi yılın muhasebesi teyit etti ki, Türkün millî ve tarihî seciyesine en uygun rejim, Cumhuriyettir. Çünkü, Türkün en ayırıcı bir vasfı, bir diğerinden aşağı olduğu duygusuna aslâ tahammül edememektir.

İmparatorluğun tarihinde zaman zaman görülen millî isyan ve ihtilallerin, kanlı hadiselerin sebep ve saiklerinden biri ve belki de başlıcası tam şeklini ve ifadesini bulamamış olan millet şuur altının bu gizli kalmış tahammülsüzlüğüdür. Cumhuriyetin yirmi yılı anlatmıştır ki artık Türk obasında olduğu gibi bugün yurdunda da Bey'dir; ve onu, başı dumanlı dağlarla yoldaşlık etmeğe sevk ve mecbur eden tahammülsüzlük verici âmilleri, Cumhuriyetin kılıcıyla yok olmuştur. Bundan dolayıdır ki, yirmi yıldanberi imkân ve fırsat buldukça, yuvasını ve yurdunu, bir karınca gibi, benimsiyerek işliyen ve onaran, süslemek heves ve arzusununu gösteren bir millî çalışma emniyeti, bir millî çalışma kültürünün kurulmaya başladığını, millî bir disiplinin kendiliğinden doğduğunu görüyorsak, emin olalım, bu, Cumhuriyetin getirdiği ferdi hürriyet ve ferdi haklardaki eşitlik sisteminin eseridir.

Şimdi yirmi yılın doruğundan bu doruğun eteklerinde uzayıp giden geçmişe bakarken bir daha anlıyor ve duyuyoruz ki, yükselmek için en emniyetli yol, asırlar boyunca yüğrularak gelmiş bir varlık olan millî şuur altının akışını, ihmal etmeksizin, tarihin aydınlığında gütmek; ve onu medeniyetin ilerleyişleriyle intibak ettirmeğe çalışmak gerektir.

Yirmi yılın her yönden bize kazandırdığı tecrübeler arasında bu gerek, Cumhuriyetin gelecek mutlu yıllarında her bakımdan yükselmek ve güçlenmek dâvamızda gözeteceğimiz esaslardan biridir.

Dünya medeniyetinin en dikkate değer ânlerini yaşıyor, insanlığın görülmemiş bir boğuşmasını sahnenin dışından seyreyliyoruz. Yirminci yılını sulh ve huzur içinde kutladığımız Cumhuriyetin yirmi birinci yılına girerken hâlâ bu kanlı sahnede son perde inmiş değildir.

Her maceradan uzak bir siyaset nizamımız, her değerden üstün ve önce gelen millî bir birliğimiz vardır. Birbirle âhenkli bir sistem yaratan bu hava içinde bütün dikkatimizin üzerinde toplanacağı nokta, sahnede son perde indiği gün, Cumhuriyetin gelecek yıldönümünü daha kuvvetli, sulhçu ve yapıcı bir millet olarak kutlamaya hazırlıklı bulunmak için durmadan çalışmak olmalıdır.

BİZİM CUMHURİYETİMİZ

Yazan: M. ŞEVKİ YAZMAN

Cumhuriyet sözü belki başka ülkelerde yalnız bir idare şeklini, devlet reisinin ulus tarafından seçildiğini ifade eder. Fakat bizim ülkemizde Cumhuriyetin mânası bundan çok büyük, çok geniştir:

Bizde Cumhuriyet; asırlarca müddet yalnız kendi keyfinden ve istibdadından başka birşey düşünmiyen bir saray idaresinin yıkılması, ekseriya Türkten başka herkes tarafından işgal olunan, Türkün menfaatından başka herşeyi düşünen bir hükümet mekanizmasının ortadan kalkması, yabancı devletlere yaltaklanmayı siyaset ve kıyaset bilen aciz, yarı müstakil bir idarenin yok olması, cehaletin, taassubun, hurafenin, medresenin, hulâsa geriliğin, orta çağın tarihi maledilmesi, bunların hepisine birden son verilmesidir.

Cumhuriyet; bunların yerine yalnız milletin hâkimiyetini ve milletin efendiliğini kabul eden, her işte önde millet menfaatını düşünen, istiklâlden hiç bir şeyde ve hiç bir yerde zerre kadar fedakârlık yapmayan, ileriliği, müsbet ilmi, iyiyi ve güzeli bu memlekete getiren ve milleti bugünkü dünya medeniyetinin en ileri kademesine ulaştırmayı hedef tutan kutsal bir varlıktır. Kadına erkekle müsavi olma hakkını, erkeğe istidadı nisbetinde gelişme imkânını veren Cumhuriyettir.

Hulâsa Cumhuriyet bizde; hâkimiyeti ve idareyi sefahet, gaflet ve cehaletle dolu, milliyet fikri ve vatan sevgisile ilgili olmıyan sarayın ve bunun etrafındaki tufeyli bir sınıfın elinden alıp öz kitlenin eline vermek demektir. O öz kitle ki bir zamanlar milyonları Orta Asyadan alıp Anadoluya getirmiş, sonra da hâkimiyetini Avrupanın göbeğine, Afrikanın en batıdaki noktasına, Asyanın içlerine kadar yaymış, devletler kurmuş, eski dünyanın yarısını asırlar boyunca idare etmiştir. Bugünde, yarın da aynı idare ve kabiliyeti göstermesinde, aynı istidatları belirtmesinde şüphe olmıyan bu kitlenin işi ele almasına biz Cumhuriyet diyoruz. Ve bundan dolayıdır ki Cumhuriyet sözü bizde bambaşka bir mânaya, bambaşka bir anlama gelmektedir. Bu kabiliyetli kitleyi kanına Türklüğünden fazla yabancı kanı karışan ve eski celâdet, kahramanlık yerine sefahet ve sefaletle gark olan bir saray idare ettiği ve bu saraydakiler kendi kanları kadar karışık bir tufeyliler alayı ile de çevrili bulunduğu için artık ona eski işini yaptıramamışlar, dilinden inanına kadar ya-

bancı unsurlar tarafından karıştırıldığı için silkilip kalkamaz, eski kabiliyetini gösteremez olmuştu. Bu sebeptendir ki tek mil bu karışıklıkların temizlenmesi demek olan Cumhuriyet gelip yerleşince bu kitlenin gelişmesinde, toparlamp kendi bulmasında o derece sür'atli ve şifali bir değişiklik meydana gelmiştir ki bunun karşısında yalnız dışardan bakanlar değil, biz dahi zaman zaman hayret içerisinde kalmış, Cumhuriyetle beraber ilerilememizin derecesini tayinde güçlük çekmiş bulunuyoruz.

Bu memleket Cumhuriyete çok çetin yollardan ulaşmıştır. Evvelâ dış düşmanlar bir silkinme ve kalkınma hareketi olan bu devrimi hoş göremezlerdi. Onlarla uğraşmak hem de en yorgun, bitkin, mağlûp bir zamanında ve işgal altına alınmış bir memlekette bunu yapmak lâzımdı. Bu dış düşmanların çıkardığı zorluklar yetmiyormuş gibi bizzat bu istiklâlini korumaya ve kurtarmaya çalışan memleketin içerisi de düşmanlarla dolu idi.

Hattâ bu ayıklama ve temizlemede iç düşmanlarla dış düşmanların menfaati birleştiği, yani Türk milleti kendi idaresini eline alırsa her ikisini de kovup süreceğini anladıkları için birbirleriyle el ele vermeleri de gecikmedi ve bir taraftan Türk istiklâlini korumak için dış düşmanlarla çarpışanlar öte yandan sarayın ve onun etrafında toplanmış menfaatperestler ile taassup ve cehaletin, bu cehalet yüzünden temin ettiği menfaatlarını elden kaçıracaklarını anlayan kara kuvvetin, sarayın ve yobazların taarruzlarına uğradı, entrikaları karşısında kaldı, hilelere kurban edilmek istendi. Fakat bu dâvaya imanla atılmış bulunan bu kahramanlar sonunda mukadder olan muvaffakiyeti elde etmekte gecikmedi.

Bizi Cumhuriyete ulaştıran yol bu kadar çapraşık, güç ve dikenli bir sahadan geçtiği içindir ki bizim Cumhuriyetimizde kolay yollardan elde edilmiş olanların hepisinden daha kıymetlidir, daha üstündür. Daha sürrekli ve ömürlü olacaktır.

Cumhuriyetimizin bu zor kuruluşuna karşılık en büyük talii ise bidayetten itibaren kendi nefislerine ve milletlerine itimadı olan, bugünkü dünyayı ve milletlerin gidişini anlayan iki büyük Şef'e sahip olmasındadır. Büyük evlâtları ancak büyük milletler yetiştirir. Bizim milletimiz de son iki yüz yıl içinde düştüğü fena, geri ve utandırıcı vaziyetten kurtulup silkinmek için bu iki büyük evlâdını, ATATÜRK'le İNÖNÜ'yü tam zamanında ve tam lâzım oldukları vakıta yetiştirmiştir. ATATÜRK ve İNÖNÜ bidayetten itibaren elele ve sonunda birincisinin ölümüyle birbiri ardınca bu milletin kendi mukadderatına sahip olma ve kendi istidadile mütenasip yerini bulma işinde pek az millet ve devlet

şefine nasip olabilecek kudret ve faaliyetlerle bizi bu güne ulaştırmış ve ilerisi için lâzım olan hızı vermiş bulunuyorlar. Bundan dolayıdır ki milletin içinde gömülü kabiliyet ve istidatla, şeflerin bunu, anlayan takdir eden ve kullanma yolunu ve çaresini bilen idareleri bize yirmi senede inanılmıyacak değişiklikleri ve hamleleri mümkün kılmıştır. Bugün başımızı çevirip yirmi senelik inkılâbın ve Cumhuriyetin bizde yarattığı değişikliklerin hakikî bir muhasebesini yaparsak bu başarıların içimizdeki enaz iyimser insanların bile hayret etmemeleri mümkün olmayacak kadar büyük olduğunu görürüz: Her şeyden evvel dünyayı görüş ve anlayış tarzımızda vukua gelen bu değişiklik bu milletin müstahak bulunduğu yüksek yeri bize daha bugünden temin etmiş ve hergün bu şerefli yere bir parça daha yaklaştırmakta bulunmuş olduğuna kani oluruz.

Ancak yirmi sene evvel Türk ulusunun başında Allahın gölgesi ve Peygamberin yer yüzündeki vekili olduğunu zanneden ve hakikatte ise sarayı ile buradaki debdebesinden başka bir şey düşünmiyen bir Halife - Padişah vardı. Bugün başımızda dünyanın pek az milletlerine nasip olacak derecede ileri görüşlü, vatanperver bir Şef'e ve onun eli altında millet hayatının her şubesini avucuna almış ve hurafelerle değil müsbet ilim ve felsefe ile bunları geliştirmeğe çalışan aydın ve genç Türk kitlesi vardır.

Yirmi sene evvel insanlar "Zatı Şahane!", için döğüşür ve ölürdü. Bugün Türk milleti için yaşıyor ve kuvvetleniyor. Kudret ve kuvvetini Türk vatanının emrine amade tutuyor..

Bu zihniyet ve bu görüş değişikliğinin meydana getirdiği maddi eserler ise gözümüzün önündedir. Belki İkinci Cihan Harbi bizi tam gelişmemizin ortasında yakaladı. Kendimize yeter sınaî ve ziraî, ilim ve maarif teşkilâtını tamamen kuramadan harbin zaruretlerine ve güçlüklerine karşı koymak için faaliyetimizi muvakkaten tatil ettik ve dünyanın tekrar huzur ve sükûna kavuşmasını bekliyoruz. Fakat bütün bunlara rağmen sanayide, münakale sisteminde, ziraatte, maarifte, orduda, hülâsa devlet hayatının her safhasında bugünle yirmi sene evvelisini mukayese etmeğe imkân var mıdır? Halbuki bir millet hayatında bizzat yirmi sene nedir ki? Yirmi senede doğan çocuklar bile olgunlaşamaz. Türk Cumhuriyetinin etrafına saçtığı feyizler ise bilhassa yeni yetişen nesiller ve gençlerle gelişecek, kemalini bulacak ve ilerliyecektir.

Buna rağmen biz dünya üzerinde parmakla gösterilecek kadar nadir bahtiyar, yurt menfaatinı korur ve milletin gelişmesinden başka birşey düşünmez, içerde ve dışarda tezsatsız, takıntısız ve patırtısız yaşayabiliyorsak bunu Cumhuriyetin bize getirdiği fikirde ve hareketteki yeni anlayışımıza borçluyuz.

Cumhuriyetin bu memlekete getirdiği ve tanıttığı yeni zihniyet ve feyiz henüz çok yenidir ve ancak yirmi yaşını dolduruyor. Onun gelişmesi zamanla ve belki bu zamanın murabbarla mütenasip olarak artacak ve genişleyecektir. Fakat daha şimdiden bizlere nasip ettiği en büyük nimet ise bu huzur, emniyet ve ümit içinde bu gelişmeyi temine çalışmak, yeni bir vatan ve yeni bir millet yaratmanın zevkini tatmaktır. Vakıa daha bugün de hür ve mes'ut bir vatanda yaşıyoruz. Fakat Cumhuriyetin temin ettiği imkânlar ve yeni zihniyet ile evlâtlarımız o tarzda yetişmektedir ki Türkiyemiz yakın bir âtide ve meselâ yarım asır sonra yalnız mamur ve müreffeh olmakla kalmıyacak ve fakat dünyanın en ileri fikirlerine, en bahtiyar inanına, insanları ve milletleri refaha ulaştıracak en ileri seviyede bir kültüre de sahip olacaklar, ahlakta, içtimai nizamda, sınıfsızlıkta, tezadsız millet oluşt, iç ve dışta nizasız bulunmak hususunda bizim kadar ileri ve güzel görüşü olan millet az bulunacaktır. Bu sebeptendir ki Cumhuriyet bizim için yalnız bir devlet şekli değildir. Bir dünya görüşü meselesidir. Orta çağdan en ileri kültür seviyesine atlama demektir. Milletteki istidatların meydana çıkması için imkân hazırlamak demektir. "Hasta adamın," ölüme doğru gitmesi hengâmesinde birdenbire kendisini toparlıyarak hayata atılması ve vücudundaki bütün kuvvelile yaşaması, gürbüzleşmesi demektir.

Bundan dolayıdır ki Bizim Cumhuriyetimiz başkalarınınkine benzemez ve biz bütün kalbimiz, kanımız ve canımızla ona bağlıyız. Tırnaktan ayrılmıyan et gibi onunla bir aradayız ve daima bir arada olacağız. Her Cumhuriyet Bayramı geldikçe duyduğumuz sonsuz sevinç te bundan ileri gelmektedir. YAŞASIN BİZİM CUMHURİYETİMİZ VE ONU KURANLAR..

ALTI OK

Korkma kimsenin bağrına nişan alacak değilim;
Böyle bir kanlı oyundan söz açmaya varmaz dilim.
Altı okum, ne uçarken havalarda ıslık çalar,
Ne de kip öldürmek için demreninde ağlar var!
Altı okum, bir güneşten kopup gelen altı ışın
Gören gözüüm odur benim, gece, gündüz, yazın, kışın!
Altı ok, altı ışıktır indi Türkün gecesine!
Altı yoldan koşuyoruz «Kutlu Dağ» ın yücesine!
Bu altı yolun ağzında altın yapılı «Çankaya»
Sonsuz ülkü ülkesine ordan girdik, atlı, yaya;
ATATÜRK orada kurdu ak ışıktan otağını;
Bize oradan gösterdi bugünün kutlu dağını!
Ulusun kara bahtını yenen ak saçlı İNÖNÜ
Bize şimdi o doğudan doğuyor Tanrının günü!
Ey kutlu dağın yolcusu, bak önünde gökler açık
Yorulmasın kanatların; durmadan çık, duymadan çık!
Çankayadan açılan yol arşa varır vara vara;
Ruhuna uçma hızını altı inanınca ara :

I

Onsekiz milyon hür başın Cumhuriyet baş tacıdır;
Aşkî coşkun gönlümüzün değişmiyen amacıdır!

II

Milliyete bel bağladık; bize kokmaz elin gülü;
Dost bağını bekliyoruz onsekiz milyon süngülü!

III

Devletçiyiz; devletimiz başımızda devlet kuşu!
Onun kanadı altında yarılacak dik yokuşu!

IV

Halkı biz hak biliyoruz; kalan ne varsa hep yalan !
Varımızı ondan aldık; yalnız odur veren, alan !

V

Kulu Tanrıya ileten dine de saygı sağladık !
Onu satış malı yapan çelebileri bağladık !

VI

Halifeyi, padişahı, tekkeleri, medreseyi
Eski harfi, mecelleyi, Kadıda kalın enseyi,
Kadın yüzünden peçeyi, evleden tahta kafesi,
Arkadan kara cübbeyi, baştaki püsküllü fesi,
Taassup adlı duvarı, birden devirip süpürdük;
Kapattık bit pazarını; yalan defterini dürdük !
Bunun için devrimciyiz yapmak için yıktık önce !
İleri ! emri almıştık bakıp duramazdık bunca !

*
* *

Ey kutlu dağın yolcusu sana budur altı inan;
Budur kanında kaynayan; budur gözlerinde yanan.

ALİ RIZA ÖZKUT

OSMANLI İMPARATORLUĞU

Ve

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

Yazan : SAİT SUNGUR

Bu hafta Cumhuriyetimizin yirminci yıldönümünü kutluhyacağız. Sayısız denecek kadar başarılı hamlelerle geçen bu yirmi yıl, millî varlığımızın gelişmesine feyizli bir saha olan bu devlet şeklimizi Osmanlı İmparatorluğunun altı asırlık tarihile karşılaştırmak için bizi daha elverişli bir durumda bulundurmaktadır.

Her ne kadar bu iki devlet şeklini, hemzaman olmadıkları için, birbirle karşılaştırmak yanlış gibi görünürse de hakikatte her ikisinin aynı kavmi zümreye hâkim olmaları ve bu zümrenin benliğini, millî varlığını inkişaf ettirebilmeleri bakımından gözden geçirmek, her zaman, yerinde olur.

“Ertuğrul, un elile Söğüt'te tohumları atılan Osmanlı İmparatorluğu, daha ilk günlerinden itibaren garbe doğru atılmak zorunda kalmış, bir taraftan sınırları içinde Bizans ve Balkan topraklarının bulunuşu ve diğer taraftan Anadolu'daki öz Türk topluluklarını Osmanlı bayrağı altında toplayışı ona hem Şarklı - hem Garpli gibi tuhaf bir devlet karakteri vermişti.

Orta çağ devletlerince umumiyetle makbul görünen bu nevi millet telâkkisi Osmanlı İmparatorluğu için bir zaaf kaynağı olmuştur.

Aynı zamanda İmparatorluğun etnik ve sosyal çehresi de başkalaşıyordu; daha devletin hakikî müessisi olan “Osman, dan başlayarak hükümdar saraylarında Rum, Sırp, Rus, Bulgar, İtalyan... kadınları görülmeğe başlıyor, devletin resmî dini olan İslâmiyet esaslarına dayanılarak (İhtida) yoliyle türlü türlü yabancı unsur Türk camiası arasına katılıyordu. Osmanlı İmparatorluğu etnik bakımından, ilk çağlardan kalma bir mozaik manzarasında idi.

Osmanlı İmparatorluğu, altı asır süren hayatı esnasında ancak bir asır kadar rahat yüzü görebilmişti. “Yavuz, dan itibaren halifelik kisvesine bürünerek “Hadim-el-haremeyn, sıfatını alan Osmanlı hükümdarları, Hristiyanlık âleminin XIII üncü asırdan sonraki papaları gibi, bu dinî kisveye yakışmıyacak mübalatsızlıklarda bulunuyor, ve yine papa-

ların Avrupa halkı ve hükümdarları nazarındaki mevkilerinin düşkünlüğüne müvazi olarak şarkta, İslâm âleminde bu hükümdarların nüfuzları gün geçtikçe azalıyor, İmparatorluk sınırları içinde oturan halk, türlü vesilelerle yer yer, zaman zaman ayaklanıyor, bu acz içinde yuvarlanan mütereddit idaredenkurtulmak yolunu bulmağa çalışıyordu.

Osmanlı İmparatorluğu son buhranlı devirlerinde yenileşmek ve garp seviyesine yükselerek tek bir medenî karakter taşımak için epey çabaladı, fakat aradığı neticeyi elde edemedi.

İmparatorluk artık bir "Hasta adam,, manzarasını almıştı; garp komşuları bu hastanın ölümünden evvel işlerine yarıyan yerleri ellerine geçirmek sevdasına düştüler.

"Sevr,, Osmanlı İmparatorluğu için, sonu ölümle biten bir ameliyat masası oldu.

Sakarya kıyılarında doğan yeni Türk devleti, İmparatorluğun hazin ve ibret verici batışı karşısında, kendine şu düsturu şiar edindi :

"Hakimiyet kayıtsız, şartsız milletindir.,,

Artık ne o mozayik şeklindeki görünüşe, ne de Türklüğün asıl kanını bozacak çeşitli unsurlara bu yuvada yer yoktu.

Yeni Türk devleti başkalarının siyasi emellerini tahrik etmiyen ve başkalarının topraklarında gözü olmiyan sıcak ve asûde bir yuvaya, kendi benliğini duymuş bir topluluğa sahip oluyordu.

"Sevr,, Osmanlı İmparatorluğu için nasıl bir ölüm döşegi oldu ise "Lozan,, Cumhuriyetin gelişmesini destekliyen bir kuvvet tarlası oldu.

Artık bozuk ve intizamsız yollarda ağır ağır ilerliyen (Kağnı) yerine temiz ve düzgün şoselerde motörlü nakil vasıtalarımız koşuyor. Kıyılarımızda kendi bayrağımızı taşıyan gemilerimiz dolaşiyor, birçok şehirlerimizde yüzlerce amelenin çalıştığı fabrikalarımızın bacaları tütüyor.

Osmanlı İmparatorluğunun her şeye boyun eğen âciz, ürkek diplomasisine mukabil, şimdi, genç Türkiyenin iradeli, enerjik sesi Avrupa merkezlerinde lâik olduğu akisleri bulmaktadır.

İmparatorluk hafızamızdan silindi; Cumhuriyet, her şeyde, kanımızda, ruhumuzda ve dilimizde yaşıyacak !.

CUMHURİYETLE NELERE KAVUŞTUK ?

Yazan : M. N. GÜNTEL

İslâmî tesirlerle Arap ve Fars harsinin hakimiyeti altına giren Türk kültürü, tamamen başka bir lisan ailesine mensup olan güzel dilinin imlâsı için de Arap harflerini kabul etmişti. Bu, darp usullerle senfoni ve operet yapmak gibi bir şeydi. Bünyesi fonetik esaslar istiyen Türk dili, asırlarca (harfi med)li bir imlâ usulüne tâbi tutuldu. Bu suretle tahsil güçleşti, Türkçe unutuldu. Nasıl yazılacağı bilinmiyen Türkçe kelimelerin yerini bâbı, vezni, ilâli muayyen ve ezberde olan Arapça kelimeler tutmaya başladı, halk kütlesi cahil kaldı, bilgi muayyen bir zümreye inhisar etti. Bu zümre de klâsik usullerin, iskolâstik zihniyetlerin duvarı içine kendilerini tamamen hapsederek dünyadan habersiz gaflet ve dalâlet içinde yaşadılar, halk ve hükümet, her sahada birbirinden ayrı, daima birbirine yabancı kaldılar..

Son zamanlarda başlıyan Türkçülük cereyanıyla ortaya bir lisan ve imlâ meselesi çıktı. Türlü türlü fikirler, usuller, şekiller üzerinde münakaşalar oldu; fakat hiçbiri bir netice vermedi. Hemen herkes, harflerin ıslâhı meselesinde birleşiyordu, hiçkimse, ihtiyaca göre bir icaddan bahsetmiyordu. Esas bünyeye uymıyan bir şekli ıslâh ile uğraşmanın mânasızlığına, gene Cumhuriyetin feyizli ve şuurlu bir kararı son darbeyi vurdu : Lâtin harfleri esasından bir Türk alfabesi kabul edilerek sür'atle tatbikata geçildi. Birkaç yıl içinde okumak ve yazmak nisbeti o kadar arttı ki yakın bir istikbalde bu nisbetin son hadde ineceğine hiç kimsenin şüphesi kalmadı. Bugün, mektebe başlıyan çocuğuna gıpta etmiyen baba yoktur.

Ortaçağ zihniyetinin bariz karakterlerinden biri de din taassubudur. İçtimâî hayattan başka devlet mekanizmasında bile dinî tesirler hâkim ve şer'i hükümler müessirdir. Avrupa rönesans hareketiyle bu tesirden kendisini kurtarmış olduğu halde muasır medeniyetle dizdize yaşayan Osmanlı devleti asırlarca bu iskolâstik zihniyetle varlığını korumaya çalışan bir zavallılık halinde bocalayıp durdu. Vakıa siyasi tesirlerle birkaç defa yenileşme, ilerleme hareketlerine teşebbüs edilmişse de bunlar haricî tazyika karşı bir nevi nümâyiş mahiyetinde kalmaktan ileri gidememiştir; çünkü, oportünist rical, ne vaziyetin ciddiyet ve ehemmiyetini müdrik, ne de sarayın nüfuzuna karşı onun gaflet ve dalâletine dokunabilecek cesarete malikti. Onun için, yenilik diye attık-

ları adımların yanında eskiliği de beraber sürükleyip götürmek gibi çok yanlış hareketlerde bulundular. Nizamî mahkemeler tesis olunurken, şer'î mahkemelere, maarif mektepleri açılırken mahalle ve evkaf mekteplerine de yer verilerek memlekette bir ikilik vücut bulmasına sebep oldular. Mektepli, medreseli, yeni fikirli, eski fikirli, vs. gibi.

Zararı, kifayetsizliği muhakkak olan müesseseleri temelinden yıkıp muasır medeniyet ihtiyaçlarına uygun olanlarını kurmak, ancak, Cumhuriyetin işliyen dimağı ve muktedir olan eliyle mümkün olmuştur. Din ile dünya işleri birbirinden tamamen ayrılmış; memlekette ayrı ayrı zihniyette insanlar yetiştiren müesseselerin yaşamasına asla müsaade olunmamıştır. Mektep vardır, medrese yoktur; nizamî mahkeme vardır, şer'î mahkeme yoktur; medenî kanun vardır, fıkıh, feraiz, mecelle yoktur, Müsbet ilmin irşadı varken tekkelerin cemiyetten vazife alması imkânsızdır, ayıptır, gülünçtür.

Tababetin yanında, hiç, muskacılık, üfürükçülük bir değer teşkil edebilir mi ?

Cumhuriyetin eliyle yıkılan bütün o kubbeler, zaviyeler de müsbet ilim müesseselerinin yanında hep aynı vaziyetin mümessili idiler.

Büyük eserin inkılâp cephesi, milli irade kahramanlıklarının, eşsiz zaferin bir merhalesi olan Cumhuriyetle başlar.

28 Birinci Teşrin 1923 Pazar günü akşamı, Çankayada, iki katlı küçük bir yazlık evde - bu ev yanmıştır, şimdi yoktur - yemekten sonra, etrafındakilere : "Yarın Cumhuriyet ilân edeceğiz !", diyen Ebedî Şef, ilk defa, hükûmet için kabul edilmesi icap eden en tabii şeklin kat'i ilân zamanını, hiç şaşmıyan isabefile tayin etmişti. Ertesi gün, saat, yirmi buçukta mesut haber resmen bütün memleket havasına ferahlık ve feyiz veren bir füsünla yayılmıştı. O gün, inkılâp tarihimizin başlangıcı olmak itibarıyla her Türkün hafızasında en mukaddes bir hatıra olarak kalacaktır. O günden bugüne, yirmi yıl geçti. Yirmi yıl.. bir çocuğun delikanlılık devresine geçebilecek kadar bir zaman; fakat, bu zaman zarfında bir millet, siyasî, içtimâî, idarî, iktisadî, hülâsa, en şümüllü mânasıyla, hayatî kabiliyet ve kudretlerini göstererek rûşt ve kemalini isbat etti.

Adlî ve hukukî islâhat, tekke ve medreselerin kaldırılması, medenî kıyafet, baca, ray, elektrik ve harf, dil, tarih inkılâpları.. gibi her biri birer müstesna ve hayatî değer ve ehemmiyette olan eserleriyle, yirmi yıl, genç ve dinç bir olgunluktur. Her yıl ve her beş yıldaki gelişme farklarına göre de ona, tükenmez bir enerji kaynağı diyebiliriz.

CUMHURİYET

Ümit filizlerimize

Cumhuriyet güneştir.
İNÖNÜ ona eştir,
Bu ışıktan parladık,
Zulme kılıç salladık.

*
* *

Ey çocuklar hepimiz,
Ayrı ayrı bir yıldız,
Olup gökte yükseldik,
Ünümüzle yüceldik.

29 / X / 1943

Konya Anafartalar Öğretmeni
MEMDUH YAVUZSÜSLÜ

YİRMİ YIL İÇİNDE KONYA

Yazan : MİDHAT ŞAKİR ALTAN

İmparatorluk tarihinde Konyayı geri bir Asya şehrini andıran durgun bir dekor içinde görürüz. Bu dekor, Türk san'atının bikaç incisile de vaktile süslenmemiş olsaydı her halde ruha eza veren yekpare bir melâl olurdu.

Halbuki Konya, yalnız san'at tarihi bakımından değil, Anadolu'nun hususiyetlerinden örnekler vermesi dolayısıyla de karakteristik bir sima arzeder.

İmparatorluğun bozuk ve çürük idaresi onun bu karakteristik siması üzerinde, her yurt parçası gibi, o kadar acı tesirler yapmıştır ki ruhi diyagramını çizmek, mazisini incelemek isteyenler bu tesirlerin hazin ve muztarip irtisamını görmüşler ve okumuşlardır. Anadolu'nun dünkü yaşlı ve kanlı ufku içinde onunda doya doya koklamak ve emmek istediği birşey vardı, o da; Millî benliği sarıp ayaklandıracak bir kurtuluşun tanrısel havası...

ATATÜRK devrinin yarattığı bu tanrısel hava iledir ki Konyayı ıztırabının koynundan kurtulmuş; ve yirmi yılın aydınlığı içinde inşirah bulmuş çehresile görürüz.

Altı asırlık Osmanlı siyaseti kendi elile eştiği mezarına inerken bundan yirmi yıl önce millî varlığın asil ruhundan doğan Cumhuriyet devleti, yeni baştan bir yurt kurmak, yeni baştan bir millet yapmak davasıle tarihin huzuruna çıktı. Cumhuriyet devlet teşkilâtının rasyonel işleyişi, sağlam görüşleriyle bu dava yirmi yıl içinde asırları ihata eden değerde muvaffak eserler verdi. Bu başarılar, büyük küçük çapta yurttaki yükselen sıra âbidelerimizdir; ve onlar, en ileri millet, en mamur yurt davamızın yolunda yirmi yılda aldığımız büyük mesafelerin işaretleridir ve hepsi de millî kudretle başarılmış işlerimizdir. Dün, Osmanlı hükûmetinin açık pazar haline koyduğu yurt, bugün, Cumhuriyet devletinin fa'al ve üstün kudreti, yapıcılığı ile baştan başa millî emeğin işlediği, bezediği, bayındırladığı hür ve mes'ut bir ülke olmuştur.

Yirmi yıl, bu bakımdan, altıyüz yıllık İmparatorluk hükûmetinin tarihî muhasebesini utandıran parlak bir devlet blâncosudur. Bu blâncoda yalnız maddî ve teknik işlerimiz değil, kafaları, gönülleri, nesilleri yepyeni ve taze bir nesikle terkip eden manevî kazançlarımız, rakamlarımız da vardır. Bu rakamlar ATATÜRK devrinin, Cumhuriyet

devletinin ruhları, medeniyetin ve yer yüzünün realitelerile işlemek, yağurmak gibi ileri bir millet yapmak dâvasında felsefî anlamda hükûmet etmenin de müstesna inceliğini meharetle gerçekleştiren tarihî üstünlüğünü zengin bir çelenk halinde örterler.

Bu itibarla Cumhuriyet hükûmetinin 20 yıllık mesai devresi bu memlekette medenî cihazlanmanın ilk şuuru, duyguların ilk aydınlığı, olgunlaşma özleminin kavuşmaya açılan ilk yoludur.

Bu şuur yolunun yurdun her köşesinde yarattığı manzara, millî kabiliyetin parlak bir irtifala yükselişi, gelişmesidir. Şartlardaki bütün çetinliklerin, müsbet bir dava elinde tarihi ve aksi iddiaları utandıran bir yumuşama ile nasıl birer birer râmolduğunu, delillerile birlikte, bu gelişmenin 20 yılın fırçasile işlenen minyatüründen kafalarımızın karanlığına koşan bol ışık dalgası içinde görürüz.

Bu ışık kümesi, yurt dâvamızdaki şaşmıyan kararlarımızın, iradelerimizin göklerin derinliklerine yükselen bayrağı, şâhikasıdır. O şâhikanın kaynaklarından inen, itminan selidir; ve bize yaptıklarımızın ve yapacaklarımızın itimadını vererek geleceklere hâkim olmak iddiasına sarılan millî ruhumuzun, benliğimizin enginliğini besler.

İste Konya, arkada güvenle bıraktığımız bu 20 yıl içinde kendi payına düşen işler üzerinde, uğradığı tabiat hâdiselerinin de inzımam eyliyen bütün tazyiklerine rağmen, nasıl tam mânasile cehdini kullanmışsa yarınki millî vazifesinde de aynı cehdin artan şiddetiyle dava yolumuzda irkilmeden yürüyecektir.

İldeki 20 yıllık devlet faaliyetleri ve yersel çalışmalarla kültür, sağlık, ekonomi, ziraat, veteriner, su, iskân, bayındırlık gibi memleket yapıcılığının belli başlı bölümlerinde başarılan işler, elde edilen sonuçlar kurulan müesseseler, vücutte gelen yenilikler Cumhuriyet ve inkılâbın dinamizminden doğan verimli çalışma nizamının bu iddiayı vesikalandıran eserleridir. Kültür hacmindeki genişleme, ferdî ve ruhi kalitelerdeki yükselme alâmetleri, ekonomsal bünyede başlıyan normal inkişaf, ödeme ve alım kabiliyetinde gün geçtikçe görülen artma, yaşayıştaki değişmeler bu 20 yıllık blâncunun mes'ut tezahürleridir.

Cumhuriyet devletinin her işde ve her mes'eleda parolası; daha ileriye varmak, daha mükemmeliyi yapmaktır. Konya, bu itibarla 20 yılda yaptıkları kanaat etmiyerek gelecek yıllar için de daha geniş ve daha olgun hamlelerle bu ülkeye varmayı her yurt parçası gibi Millî Şefe ve Cumhuriyet rejimine ödenecek bir borç bilir ve sayar.

YİRMİNCİ YILA

İlerleyip cihanın tufanları içinde,
Yüzümüz çevrilmeden yirminci yılı aştık.
Yurdumuzun yükselme ve şöhreti peşinde,
Çıkılmaz engellerle yorulmadan savaştık...

★

Yanarken alev alev Dünyanın dört bucağı,
Yıldızlara arkadaş yolladık Alsancağı.
Sönmeden tek yuvanın parıldayan ocağı,
Selâmetten kokular, sulhtan müjde taşıdık...

★

Ülkemiz cennet oldu kamaştırdı gözleri,
Yüzümüz ilerdir döndüremezler geri.
Kalbimizle beraber Yurdumuzun her yeri,
Asırlardan beridir bu uğura dolaştık...

★

Başımızda İ N Ö N Ü duyulunca bir emri,
Düşmanın karşısında dev kesilir her eri,
Attığı tek adımla inletir göğü, yeri.
Kahrmanlık ününe evvelâ biz yanaştık.

Kadri Çağlar

CUMHURİYET

DEVİRİNDE

Konya'daki Millî ve Resmî

Teşekküllerin Çalışmasına

Genel Bir Bakış

ZİRAAT İŞLERİ

1 — Kadınhan kazasının Sarayönü nahiyesi hududu içerisinde (50000) dekar genişliğindeki Belfuva çiftliği Ziraat Vekâletince (50000) lira bedel ile istimlak edilerek bir kaç yıldanberi arazisinden Devlet Ziraat İşletme Kurumu tarafından faydalanmakta olduğu gibi köylü çocuklarını teknik ziraat bilgisi ile techiz etmek ve pratik bir şekilde yetiştirmek için (ÖZDEN) adı verilen bu çiftlik arazisi üzerinde bir teknik ziraat okulunun tesisi kararlaştırılmış ve okul ile çiftliğe ait modern binaların inşasına başlanılmıştır.

2 — Teknik istihsal vasıtaları'ne çiftçilerimizin techiz edilmesi gayesiyle bir kolu Vilâyetimizde açılması kararlaştırılan Donatım Kurumunun idare ve depo binaları için istasyon civarında (1000) bin lira bedel karşılığı (26) dekar genişliğinde bir arsa satın alınmıştır.

3 — Vilâyet arazisinin fevkalâde genişliği ile istihsal miktarının çokluğu ve ihtiyaç nisbetinde amele bulunmamasıyla ücretinin yüksekliği itibarile vilâyetin ova kısmında işletilmesi ekonomik bakımından çok faydalı görülen ziraî istihsal vasıtalarından Traktör, Kombayn (Biçer döğer), Batöz, Mibzer, Diskaro ve saire gibi ziraat makinalarile mücehhez bulunan Ziraî Kombinaların teşkilâtı sayesinde vilâyetin birçok çiftçileri ziraî istihsal sahalarını genişleterek bu makinalardan azamî derecede istifade etmiş olduğu gibi Devlet Ziraat işlerinde de kullanılarak bâkir geniş sahalar açılmış, ekilmiş ve bu muazzam sahalardan onbinlerce ton miktarında yüksek vasıflı müslih hububat elde edilerek bunun bir kısmı çiftçilere tohumluk olarak tahsis edilmiştir.

4 — Ziraî Kombinalara ait makinaların muhafazası için Konya merkez, Çumra ve Sarayönü istasyonları civarında üç adet muazzam hangar inşa edilmiştir.

5 — Uzun yıllardanberi ıslâh göremediğinden dolayı bozulmaya yüz tutmuş olan vilâyet hububatının ıslâhı ile Sürme ve Rastık gibi mantarî hastalıklara karşı mukavemetinin temini maksadile evvelce Akşehirin Reis, Tuzlukçu nahiye merkezlerinde vücuda getirilen binalara ilâveten Kadınhanın Sarayönü, Kurthasanlı; Çumranın Küçükköy, Kargın; Ereğlinin Ayrancı, ve Çakmak nahiye merkezlerinde modern tohum temizleme evleri inşa edilmiş ve diğer bölgelerdeki binaların ıslâhına çalışılmıştır. Bu sayede beş yıl müddet içinde (15,280529) kilo tohumluk buğday ve arpa vilâyette mevcut (17) adet Selektörden geçirilip temizlen-

mek ve ilâçlanmak suretile kalite ve randımanları yükseltilmiş ve Kör denilen Sürme ve Rastık hastalıklarına karşı maafiyetleri temin edilmiştir.

6 — 1682 sayılı kanuna göre tabii âfetlerden zarar gören veyahut nadası mevcut olup da tohumluğunu tedarik edemeyecek derecede fakir ve muhtaç bulunan vilâyet çiftçilerine dağıtılmak üzere Ziraat Vekâletince şu son beş yıl içinde (4500) ton tohumluk buğday ve (1697) ton arpa tahsis edilerek Selektörden geçirilip Serezan veya Germizanla ilâçlandıktan ve Selektörü mevcut olmıyan bölgelerde de Göztaşı ile muamele olunduktan sonra (50435) çiftçiye dağıtılmıştır.

7 — Vilâyet hayvanları için mühim bir gıda maddesi olan yem nebatlarından (12950) kilo Kayseri yoncası, (600) kilo kır yoncası, (2500) kilo Korunga ve (1095) kilo Hayvan pancarı tohumları umumî ve hususî idareden ve sınaî nebatlardan (1637) kilo keten, (1457) kilo kenevir (1342) kilo yerfıstığı ve (222) kilo kır pirinci hususî idareden mübayaa edilerek meraklılara dağıtılmış ve ekimleri temin edilmiştir. Bununla beraber (134930) kilo patetes, (10375) kilo mısır, (19639) kilo fasulye, (25208) kilo nohut Ziraat vekâletinin verdiği tahsisatla mübayaa edilerek çiftçilere aynen verilmiş ve (234304) kilo tohumluk patetes mübayaa bedeli olan (49672) lira (935) çiftçiye avans olarak verilmiştir.

8 — Vilâyet çiftçilerinin ihtiyaçlarına karşılık olarak Ziraat Vekâletince (39147) kilo dingil demiri, (29439) kilo şina demiri (9800) kilo lâma demiri, (2684) adet pulluk uç demiri, (2015) kilo nal, (1496) kilo nal mıhı, (14803) kilo balya teli ve ordu tipinde (132) araba ile (350) pulluk, (120) adet orak makinesi gönderilmiş ve malzemenin mühim bir kısmı maliyet fiatile çiftçilere satılmış ve (88) adet pulluk da Vilâyet hususî idare bütçesindeki devvar sermayeden mübayaa edilerek çiftçilere mukassatan verilmiştir. Bundan mada vilâyet eğitmenlerine ziraat vekâletince gönderilen malzemedan (72) adet pulluk, (72) kosa, (37) adet aşı çakısı ve çeşitli sebze tohumları parasız olarak verilmiştir.

9 — Vilâyet dahilinde fennî arıcılığın ve fennî yağcılığın yayılması için nümune olarak (20) adet fennî arı kovanı ve avrupa mamulâtından (14) adet yayık satın alınarak meraklılara kullanılış tarzları öğretilmiş ve münavebe suretile kendilerine verilmiştir.

10 — Vilâyet meyveciliğinin islâh ve inkişafı için hususî idarenin meram fidanlığında yetiştirilen meyveli ve meyvesiz ağaçlardan beş yıl içinde (52723) adet fidan ile (46420) adet çilek fidesi meraklı bahçe sahiplerine parasız olarak dağıtılmış, Konya merkez, Ereğli ve Akşehir kazalarında aşıcılık kursları açılmış, ağaç koruma cemiyetinin yardımile halka ait (30382) adet yabancı meyve ağacı aşılatırılarak, islâhına

çalışılmış, Gaziantep'ten (4690) adet fıstık aşı kalemi getirtilerek Karaman ve Ermenek kazaları dahilinde aşığı kabul edecek şekilde budanmış, hazırlanmış olan (8140) adet ağaca tatbik edilmiş ve bunun neticesi olarak Karamanın İlisira nahiyesinde bundan (4-5) yıl önce aşı ile islâh edilen bazı menengiç ağaçlarından fıstık mahsulü alınmaya muvaffakiyet hasıl olmuştur. Bununla beraber Karaman kazasının Bucak-kışla nahiyesi dahilinde tesbit edilen bir buçuk milyona yakın yabancı zeytin ağacının aşı ile islâhı için tertibat alınmış ve zeytinlik imar sahalarının istekli köylülere tevziine başlanmıştır. Bununla beraber Vilâyet dahilinde fennî aşıcılığın yayılması için hususî idare tahsisatından (200) parçaya yakın aşı aletleri kazalara dağıtılmış ve bunlardan bir kısmında teşvikî mahiyette olarak bazı meraklı bahçe sahiplerine parasız verilmiştir.

11 — Vilâyetin merkez, Çumra, Karaman, Ereğli, Beyşehir, Seydişehir, Bozkır, Hadim, Ermenek ve Akşehir kazalarının dağlık bölgelerinde türeyen zararlılardan (2062) adet yaban domuzu öldürülmüş ve (13275) hektarlık sert ve kıraç arazileri dahilinde tohum bırakan Fas, İtalyan ve melezot çekirgelerine karşı mihanikî ve kimyevî usullerle yapılan beş yıllık savaş neticesinde (261916) kilo sürfe öldürülmüş ve mezruat hasardan kurtarılmıştır. Son beş yıl içinde bir kaç kaza hariç olmak üzere ve Vilâyetin hemen her tarafında zuhur ederek yayılış sahaları (23870) hektar olarak tesbit edilen tarla fareleriyle geleni tabir edilen tarla sincaplarına karşı zehirli yemlerle yapılan savaşta müstevli sahanın (124462) hektarı temizlenmiştir. Keza Ereğlide ekinlere fazla hasar yapan Süne, Aelia ile bir çok kazalarda türeyen Bambullara karşı yapılan savaşta (890) kilo süne ve (2190) kilo bambul toplattırılarak imha edilmiştir.

12 — Son beş yıl içinde vilâyetin merkez ve Ereğli kazalarında tesbit edilen ağ tırtıllı (864861), kabuklu bitli (9269) ve meyve iç kurtlu (290331) adet muhtelif meyve ağacı ilâçlanmış ve suyu yaprak bitleriyle zararlı tırtıllara karşı kullanılmak üzere ilgili bahçe sahiplerine (9464) kilo ihrakiyelik tömbeki parasız olarak dağıtılmış, külleme ve dürmeye karşı (466780) adet bağ kütüğü kükürt ve kurşunlu arsenik ile ilâçlanmış ve ekinlere fazla zarar yapan zabrüz (kambur böceği) denilen haşerenin biyolojik vaziyeti tesbit edildikten sonra mücadele denemeleri yapılarak neticesi Ankara merkez mücadele Enstitüsüne bildirilmiştir.

Bağlara arız olan külleme hastalığına karşı kullanılmak üzere hususî idare tahsisatından (5900) kilo toz kükürt, (20) adet kükürt el körügü ve (3) tane sırt körügü satın alınmış ve tarla farelerinin itlâfi

için Adanadan getirilen örneklerle göre köylüleri teşvik suretile (100) adet fare boğan aleti yaptırılarak ilgili kazalara gönderilmiş Akşehir ve Beyşehir kazalarında da mevcudiyeti tesbit edilen Floksera haşerelerine karşı dayanıklı bulunan Amerikan cinsinden (119500) adet asma çubuğu Manisanın Horos köyü asma fidanlığından getirtilerek Flokseranın tesirile bozulan bağların yeniden ihyasına çalışılmıştır.

13 — Turfanda sebze yetiştirmek usullerini köylülere bilfiil göstermek ve bu hususta kendilerine örnek olmak üzere Karamanın Bucak-kışla nahiyesi merkezinde sun'i olarak vücade getirilen sıcak yastıklar-da halkın yetiştirdiği zamandan bir buçuk iki ay evvel patlıcan, domates ve biber gibi muhtelif sebze fidelerinin yetiştirilmesine muvaffakiyet hasıl olmuştur.

14 — Vilâyetin teşebbüsü üzerine meteoroloji istasyon teşkilâtı ol-mıyan Ereğli, Bozkır ve Cihanbeyli kazalarında devlet meteoroloji umum müdürlüğü tarafından üçüncü sınıf Rasat istasyonları tesis edilmiş ve vilâyetçe mübayaa edilen (4) adet Helman yağmur ölçü aletleriyle de Seydişehir, Kadınhan Karapınar ve Çumra kazalarında aynı tesisat vü-cuda getirilerek faaliyete geçirilmiştir.

Hülasa : Cumhuriyet devrinden evvel vilâyet çiftçilerinin elindeki tohumlukların çoğu karışık ve bozuk bir halde bulunması, Sürme ve Rastık hastalıklarına karşı muntazaman ilaçlanmaması ve köylünün zirai teknik bilgisinin çok noksan olması gibi bazı sebepler yüzünden sarfolu-nan emeklere rağmen matlup derecede randıman alınamamakta idi. Hal-buki son yıllarda ziraat teşkilatının takviye edilmesi, tohumlukların temizleme ve ilaçlama işlerine fazla ehemmiyet verilmesi, muhtaç çiftçile-re tohumluk dağıtılması, zirai kombine makinelerinin faaliyete geçmesi ve ziraat muallimleri tarafından telkinat ve teşvikat yapılması neticesi olarak mahsulü islâh ve ekimi artırma hevesinin çiftçilerde uyanması mahsulün de fazla para etmesi gibi muhtelif âmiller zirai istihsalin yıl-dan yıla çoğalmasına sebep olmuştur.

NAFİA

Son Senelerde yapılmış işler

1 — Konya — Ankara yolu mebdeline 379 metre tul parke 2 adet betonarme tabliyeli yeniden bir buçuk metre açıklığında menfez ve bir adet dörtmetre açıklığında ahşap köprü tamir edilmiştir.

2 — Konya — Beyşehir yolunda iki kilometre toprak tesviyesi, 450 metre şose inşası, bir adet beş metre açıklığında ahşap köprü tamiri, 34 metre mikâp kuru duvar inşası ve 0+000- 92+000 kilometreleri dahilinde mütemadî tamiratla şosenin hüsnü muhafazası temin edilmiştir.

3 — Ilgın — Akşehir yolunda 15+000 - 45+000 kilometreler arasında mütemadi tamiratla yolun hüsnümühafazası temin edilmiş ve dört bin metre toprak tesviyesi 900 metre blokaj silindirajı ve 3 adet bir metre açıklığında beton menfez inşa edilmiş ve bu yolun Ilgın—Argıthan arasında 3200 metre tulde blokaj silindirajı ikmal edilmiş ve iki adet yeni-den bir metre açıklığında menfez inşasile dört adet betonarme tabliyeli bir metre açıklığında menfez ile 3 metre açıklığında beton arme tabli-yeli menfez yeniden inşa edilerek 7 kilometre tulda yolun imalâtı snai-yeleri ikmal edilmiştir. Konya — Akşehir yolu üzerinde 3×4 metre açıklığında dörtgöz köprüsü betonarmeye tahvil edilmiştir.

4 — Akşehir — Yalvaç — Afyon yolunun 0+000- 16+350 kilometre-ler arasında mütemadi tamirat çalıştırılarak yolun hüsnü muhafazası temin edilmiş ve 2 adet 0.60 açıklığında menfez tamir edilmiş ve 90 metre mikâp kuru duvar inşasile yeniden 3×4 açıklığında Deliçay köp-rüsü beton olarak inşa edilmiştir. Vekâlet tahsisatı ile de aynı yol üze-rinde 4×8 açıklığında yeniden betonarme tabliyeli Yasıyan köprüsü inşa edilmiş ve bu yolda hâlen mütemadi tamirat ekibi çalışmaktadır. Aynı-zamanda 0+000- 15+000 kilometreleri arasında mütemadî tamirat pos-tasile yolun hüsnü muhafazası temin ve bir adet yirmi metre açıklı-ğında bir köprü tamir edilmiştir.

5 — Konya Ulukışla yolu üç kilometre tulde tesviyei türabiye yapılmış ve 2385 metre tulde imalâtı snaiyesi ikmal edilmiş yol inşa edilmiş-tir. Aynı zamanda 1470 metre tulde makadam şose ile dört yüz metre tulde sandoviç yol inşa edilmiş ve dört adet 0.50 açıklığında menfez yeniden inşasile beraber 27 metre mikâp kuru duvar inşa olunmuştur.

6 — Konya — Kaşınhan Çumra yolu 10+000- 15+000 kilometreleri dahilindeki yol yaptırılmış ve 1200 metre tulde de esash tamirat yapıl-

miş ve ayrıca bir adet 2×7 açıklığında ahçap çandar köprünün tabye ve korkulukları yeniden inşa edilmiştir.

7 — Beyşehir — Seydişehir — Hadim yolu, bu yolda 3 adet mecmuu açıklığı 18 metre olan imalâtı sınıyeler tamir edilmiştir. 0+000-32+000 kilometreleri arasında mütemadî tamirat ekibi çalıştırılmıştır.

8 — Hadim — Ermenek yolunun 91+000—93+000 kilometreleri dahilinde yol inşaatı yaptırılmış ve 192 metre mikâp kuru duvar inşa edilmiştir.

9 — Konya — Hadim iltisak — Bozkır yolunun 50+000—72+000 kilometreleri arasında yol inşa edilmiş ve yüz metre tulde blokaj yapılmış ve bir adet 0. 40 metre açıklığında menfez inşa edilmiş ve 460 metre mikâp kuru duvar inşa olunmuştur.

10 — Konya — Meram yolu 14+000 — 15+000 kilometreleri arasında yol tesviyesi yapılmış ve 120 metre tulde yol katranlanmıştır.

11 — Akşehir — İstasyon yolu 2 bin metre tulde parke yol yapılmıştır.

12 — Ereğli — İstasyon yolunda 815 metre tulde parke inşaatı bitirilmiş ve mütebakî kısmın da ikmaline çalışılmaktadır.

13 — Karaman — İstasyon yolunda 765 metre tulde parke yol inşa edilmiş ve mütebakî kısmın devamına çalışılmaktadır.

14 — Konya — Beyşehir ve Konya — Afyon iltisak hududunda 285 metre tulde kanuvalı blokaj ikmal edilmiş ve bu yolun Doğumevinden istasyon kısmına isabet eden 1030 metre tulde parke yol inşa edilmektedir.

15 — Karapınar - Konya yolu ve temdidinde 2283 metre blokajlı makadam şose ve blokaj üzerine 412 metre tulde beton yol inşa olunmuştur Bu yol için yardım olarak Nafia Vekâletince onbin lira verilmiştir. Vekâlet tahsisatı ile yaptırılmakta olduğu dermeyeran edilen Yassıyan köprüsünün masrafı hariç, cedvelde münderiç diğer işler için vekâlet bütcesinden Silo yoluna yardım olarak verilen onbin lira dahil, olmak üzere hususî idare bütcesinin fevkalade fasıllarından 195889 lira sarfedilmiş ve bakım işleri için de âdi bütçeden amele ve araba masrafı olarak 26526 lira 40 kuruş sarfedilmiştir.

(934 den 943 senesine kadar)

BELEDİYE

MUHTELİF İŞLERE SARFEDİLEN PARA

İşin Nev'i	Lira	Kr.
İmar işleri	376912	
Sıhhat işleri	159366	
Hayır işleri	36636	
İçme suyu işleri	58093	
Pazar yerleri	6622	
Yekûn	637639	

Yapılan muhtelif iş sayıları :

N E V' İ	Adet
Sarı hastalıklarla mücadele	1305
Muhtelif aşılar	88568
Kaydedilen doğum	3760
Verilen defin ruhsatı	7592
Polikliniye gelen hasta	7479
Meccanî ilâç verilen hasta	16539
Hastaneye sevk edilen hasta	553
Yardım ve iâşe edilenler	7643
Muayeneye tâbi esnaf	12572
Murakabeye tâbi dükkân	6126
Sanattan men edilen esnaf	35
İmha edilen gıda maddeleri	686
Yapılan inşaat ve imarat	67882
Yapılan yol	2000 (M ²)

M A A R İ F

S e n e s i	Talebe durumu			Mezun olanlar			
	Erkek	Kız	Yekûn	Erkek	Kız	Yekûn	Mektebi
923-943	9471	412	9913	951	70	1021	Lise
923-943 Meslekî ksm.		4271	4271		762	762	Kız öğret-
933-943 Orta »		3316	3316		423	423	men okulu
Yekûn		7587	7587		1185	1185	
923-933	4803		4803	345		345	Sanat oku.
923-943 Merkezde	8625		8625	1170		1170	Orta
929-943 Akşehir	2709	792	3501	238	91	419	okullar
933-943 Karaman	1714	436	2150	198	50	248	
Yekûn	13048	1228	14276	1696	141	1837	
928-943 Şehirde	97873	52242	150115				İlk
928-943 Köylerde	147257	46636	233893				Okullar
Yekûn	245130	98878	384008				
928-943 A. dersane.	70754	40904	111658	35812	14188	50000	Ulus
928-943 B. »	11672	2256	13928	10196	1192	11988	Okulları
Yekûn	82426	43160	125586	46008	15380	61988	

SAĞLIK İŞLERİ

Cumhuriyet ve inkılâp, yurttta sağlık, yurttta sağlık esasını büyük inşa dâvamızın başta gelen temeli saymıştır. Yirmi yıl, bu bakımdan bir hazırlanma, cihazlanma faaliyetile doludur. Konya bu faaliyet bakımından yeniden kurulan sağlık müesseselerile zengin bir teşkilâtlanma gösterir. Memleket Hastanesi, Doğum ve Çocuk Bakımevi, Köy Ebe mektebi, Sıhî Müze ve Depo, Dispanserler, Tebhirhane bu teşkilâtlanmanın bütün konforunu, tekniğini ihtiva eden müesseselerdir.

Bu müesseselerin sıra ile aşağıda gösterilen bir yıllık mesai-leri geniş faaliyetlerinin müsbet delilleridir:

Konya Memleket Hastanesinde : Yatak adedi 125 :

Ayakta tedavi	Yatırılarak T.	Kuduz T.	Muhtelif laboratuvar mesaisi
20126	3311	280	8311

Doğum ve Çocuk Bakımevinde : Yatak adedi : 35

Ayakta tedavi		Yatırılarak tedavi	
Kadın	Çocuk	Kadın	Çocuk
4859	4391	1237	170

Akşehir Belediye Hastanesinde : Yatak adedi : 10

Ayakta tedavi	Yatırılarak tedavi
1616	315

Kaza Dispanserleri : Beşer Yataklı

Ayakta tedavi
18217

Zührevî Dispanserleri :

Yatırılarak tedavi	Fuhuş şüphesile muayenesi yapılan
27	71

Tephirhane mesaisi :

Temizliğe tâbi tutulan insan Adet	Temizliğe tâbi tutulan elbise ve sair eşya Parça	Temizliğe tâbi tutu- lan ticaret eşyası Kilo
3154	39463	70200

Sıhî Müze mesaisi :

Sıhî müzeyi ziyaret edenler Adet	Sıhî müzeyi ziyaret edenlere parasız verilen muhtelif sıhî broşür Adet
13461	2999

Bu bir sene içinde 10101 adet doğum, 8580 ölüm ve 6238 adet evlenme ve 64 boşanma vakaları olmuştur.

Bu yıl münferit surette merkez ve kazalarda zuhur eden Çiçek vakaları, umumî çiçek aşısı yapılmak suretile, Tifüs vakaları da Sıhhat ve İctimaî Muavenet Vekâletinin direktifleri dairesinde geceli ve gündüz çalışmalarla ve ayrıca münferit surette çıkan Kızıl, Kızamık, Sari sahaya, Tifo, Difteri, Şarbon, Dizanteri hastalıkları tevessü ve intişarına meydan verilmeden önlenmiştir

ÇOCUK ESİRGEME

Konya'mızda yoksul yavruları şefkat dolu bağrına basan (Çocuk Esirgeme Kurumu) merkez idare hey'eti şu zatlardan müteşekkildir :

Reis : İsmet Paşa okulu başöğretmeni Yümnü Tümer

İkinci Reis : Evlenme memuru Ahmet Bilgin

Kâtip : Anafartalar okulu Öğretmeni Memduh Yavuzsüslü

Muhasip : Yüksek Ticaret mektebi mezunlarından tüccar Abdussamet Kuzucu

Veznedar : Uluirmak okulu başöğretmeni Namık Ayas

Kurumun faaliyeti yıldan yıla hararetli hamlelerle ileri bir safha arzulemektedir. 1941 yılında (2500) lira; 1942 yılından (3030) lira; 1943 yılında ise her yurtdaşı ile iftiharla göksünü kabartacak bir kemiyet arz ederek (10000) lirayı bulmuştur.

1043 yılı içindeki kurumun yaptığı yardımlar diğer yıllara nisbetle üstün bir dereceye çıkmıştır :

Yurdumuzdaki himayeye muhtaç yoksul yavrulara (16129) kap yemek, (375) takım elbise, 250 kilo üzüm, 25 kilo fındık içi, (28) çift ayak-kabı ve (48) çift çorap, (56) takım iç çamaşırı, 18 kilo süt, bir hayli bebek

takımları, 249 lira nakden yardım ilâç parası, zarurî hayat karşılayıcı ihtiyaçlar için yardımda bulunmuş, 1200 okullu çocuğa defter ve kalem verilmiştir.

23 Nisanda kostümlü bir balo yapılarak hasılâtının yüzde kırkı ihşaniye okulundaki yoksul çocukların ihtiyaçlarının teminine bırakılmıştır.

Balo, Konya'da çok samimî ve nezih tezahürlerle karşılanmıştır. (52) kimsesiz çocuğa sünnet elbisesi ve sünnet düğünü yapılmıştır ki, ayrıca bu günde Konya'da müstesna bir âlem olarak yaşanmıştır. Çocukların hiç görmedikleri "Kukla" oyunu oynatılmıştır. Kurumu teşkil eden arkadaşlar, feragatle çalışmaktadırlar.

KIZILAY

Kurumun 1935-1943 senesinde bütçe yekûnu (47140) lira

T A H S İ L Â T I

	Lira	Kr.
Aza aidatından tahsilât	18662	30
Halk tarafından doğrudan doğruya yapılan teberruat	8706	52
Yardımlar için Ankara Genel merkezinden yollanan	15370	
Bina almak için Halk tarafından teberru	1619	52
Hacı İbrahim Kürkçü oğlu tarafından teberru edilen (iki dükkân)	4000	

Y A P I L A N Y A R D I M L A R

	Nakit		Ayniyat		
	Lira	Kr.	Kilo	Adet	Çift
Yoksullara mahallî yardım	3680	13			
Kömür (Aynen dağıtılan)			10700		
Kinin				10000	
Atapirin				10000	
Adana su baskını felâketzedelerine	926	25			
" " " " (buğday)			15000		
Konya su baskını felâketzedelerine	9477	18			
Kırşehir felâketzedelerine	439	50			
Dikili felâketzedelerine	1031	11			
Erzincan felâketzedelerine	29554	29			
" " " " " "					12893

	Nakit		Ayniyat		Çift
	Lira	Kr.	Kilo	Adet	
" "			8238		
Konyaya gelen Erzincan felâket-zedelerine yardım			7507		
Adapazarı felâketzedeleri	4296	57			
Askerlerimize yardım	7079	57			
" " Aynen				227	
" " Aynen					20
Kızılay merkez bina bedeline	4500				
Tadilat ve tamirat (bina)	2100	19			

VETERİNER

Vilâyet dahilinde bulaşık hayvan hastalıkları ile mücadelede bulunul-
 larak 1,152,901 koyun ve 17,108 keçiye çiçek aşısı ve 179,336 koyun ve
 2775 at 1059 eşek, 17,039 sığır, 24,507 keçiye şarbon aşısı yapılmış ve
 60,894 sığır, 191,837 koyun, 106,027 keçi ve 694 manda şap hastalığından
 tedavi edilmiştir.

Koyun ve keçilerde kıl ve kızıl kurtlardan (Strongilus) telefât ver-
 mesi nazari dikkate alınarak Ziraat Vekâletince 940 senesinde mütehas-
 sısızlar Konyaya gönderilerek kurslar gösterilmiş ve yeni tatbik edilen
 ilâçların tecrübeleri yapılmıştır. 941 ve 942 senelerinde ilâcın tatbikatı
 daha geniş bir sahada yapılmıştır. Bu sene yine Ziraat Vekâletinden
 mütehassıs gönderilerek civar vilâyetlerden dahi getirttirilen veteriner
 ve hayvan sağlık memurları ile yeniden kurs verilerek 12 ekip halinde
 köylere gönderilmiş, bu hastalık için ilâcın tatbikatında bulunulmak-
 tadır.

Bugüne kadar bu hastalıktan 287,042 koyun 10,600 keçi tedavi edil-
 miştir.

Genelerden husule gelen telefâtın önüne geçilmesi için 940 senesin-
 denberi mücadelede bulunulmaktadır. Ağıl ve çardakların gene ve yu-
 murtalarından temizletilmesi ve geneli hayvanların banyo edilmesi usu-
 lü ile iktisadiyatımızda büyük zararlar vermiş olan gene mazarratından
 dahi kurtulmuş bulunacaktır.

Kelebek hastalığı için hap verilmesi sayesinde önü alınmasına büyük
 himmet edilmiş ve 47254 koyun 519 sığır ve 888 keçi tedavi edilmiştir.
 İnsanlara dahi sirayet eden Ruam (Mankafa) hastalığı ile mücadele
 edilmiş, Ruamlı görülen 368 hayvan itlâf edilmiş, bunlara tazminat ve-
 rilmiş ve 40,251 hayvan tablet malleine tabi tutulmuştur.

Vilâyet dahilinden 175,320 koyun 10,255 sığır 795 manda 40250 keçi
 muayene edilerek muhtelif mahallere sevk edilmiştir.

Veteriner Müdürlüğünce beş senedenberi Konya Vilâyetinde ağrama
 (Piro Plazmoz) denilen ve yaz mevsiminde pek çok koyunun telefîni mu-
 cip olan koyun sıtması için acaprin ilâcı istimali sayesinde bu mühlik
 hastalıktan husule gelmekte olan telefâtın önü alınmıştır. Hastalık Ha-
 ziranda birden müstevli bir hal alarak telefât vermekte olduğundan bu-
 nun ile köylülerin alâkadar olmasına lüzum var idi. Bu cihet temin

edilmiş ve Ronya köylüsü ağramayı pek güzel bildiklerinden hasta hayvanlara acaprin usûlü dairesinde şırınga ederek hayvanlarını muhakkak bir ölümden kurtarmaktadırlar. Bu suretle tedavi sayesinde her sene Konyada ağramanadan telef olan yüzbin hayvanın kurtarılmasına muvaffak olunmuştur.

Ziraat Vekâletinden verilen ehli hayvan sergisi tahsisatı ile Konyada ve köylerde tay ve kısarak sergileri açılmış atların islâhına teşvik edilmiş ve iyi neticeler görülmüştür. Konya Harasında Ziraat Vekâleti tarafından 50 aygırlık bir aygır deposu tesis edilmiş ve Haziran 942 senesinden itibaren faaliyete geçilmiştir. Sıfat mevsimi olan Nisan 15 inde bu aygırlar vilâyetin muhtelif mahallerinde açılan aşım duraklarına gönderilerek köylünün kısrakları aşırlmaktadır. Bu sene 9 mahalde aşım durağı yapılarak 2000 den fazla kısarak telkih ettirilmiştir.

Yüksek yarış ve islâh encümeni tarafından her sene Konyada ilk ve sonbahar koşuları tertip edilmekte ve halkın atcılığa merak ve hevesleri teşvik edilerek hayırlı semereleri görülmektedir. Köylere Boğa, damızlık koç ve Ankara tiftik keçi tekeleri verilerek bu hayvanların dahi silâhları cihetine sistemli bir program ile çalışılmış ve çalışılmaktadır.

ORMAN

Cumhuriyetin ikinci on yılı içinde 3116 sayılı orman kanunu çıkması ile devlet ormanlarının haritesinin tanzimine, sınırlarının tayinine ve devlet elile işletilmesine başlanmış ve korunması için askerî teşkilât kurulmuştur.

Bu önemli iş için qir çok amanaşman hey'etleri ve tahdit komisyonları faaliyete geçmiş ve Türkiye ormanlarının üçde ikisi elliye mütecaviz işletme reviri ve müstakil bölgelerile işletmeye tabi tutulmuş müteaddit fabrikalar ve teknik vasıtalar kurulmuş ve işleme yolları açılmıştır.

Bu cümleden olarak Konya Vilâyetinin Ermenek kazası ormanları da bütün kazaya şamil olmak üzere Devlet işletmesine tahsis olunup Mu'tda açılan Revirlere bağlanmıştır.

Vilâyet ormanlarından senevi on bin mikaba yakın kereste ve dört milyona yakın mahrukat odunu temin ile mahalli halk ve sanayi ihtiyacatını yüzlerce imalâthanesile ziraat edevatı ihtiyacatını karşılamıştır.

Devlet işletmesinin Beyşehir'in Anamas ormanlarında kurulması hazırlıkları yapılmakta olup memleketin kereste ihtiyacını tamamen ve mahrukat ihtiyacını da % 5 0tezyiden temin edecektir. Hâlen işletme vaziyeti tamamlanmamış olmasına rağmen senevi varidat 150 bine yaklaşmıştır.

Vaktile bir müdür ve birkaç fen memuru ile idare edilen vilâyet orman işlerinin hâlen bir baş mühendis ve iki baş mühendis muavini iş ve zamana göre 6 - 10 mühendis ve olukdarda mühendis muavini ve kondoktörlerle idare olunmaktadır.

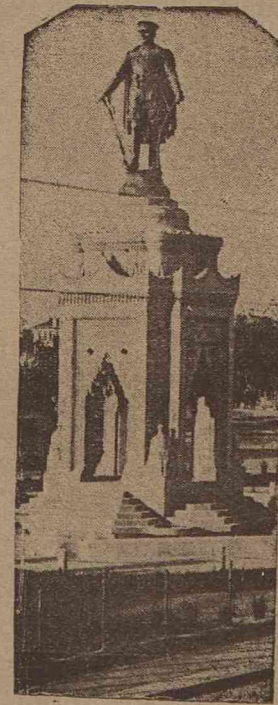
Devletin yegâne özendiği ağaçlandırma siyaseti, memleketin muhtelif mintakalarında açtığı büyük orman fidanlıklerle bedava fidan temin ve tevzi'i suretile ve bilhassa Konyanın çok muhtaç olduğu çıplak sahaları ağaçlandırma hususu bütün kazalarımızda önemle takip ve tatbik edilmektedir. Ve hâlen bu işe ait talimatname gergince orman Umur Müdürlüğünün mezkûr fidanlık adedini artırmak fedakârlıklarla beraber bütün belediye ve hususi idareleri ve hattâ ihtiyar meclislerini fidanlık kurmağa ve köy korusu yapmağa mecbur tutması ile her tarafın ağaçlandırılması yolunda yürünmektedir.

Ebedmüddet Cumhuriyet ve devlet başkanlarımızın kanunları emir ve direktifleri ve eşsiz Vâlimizin devamlı takipleri ile cümlesi de eyi başarılarla yürümektedir ve yürüyecektir.

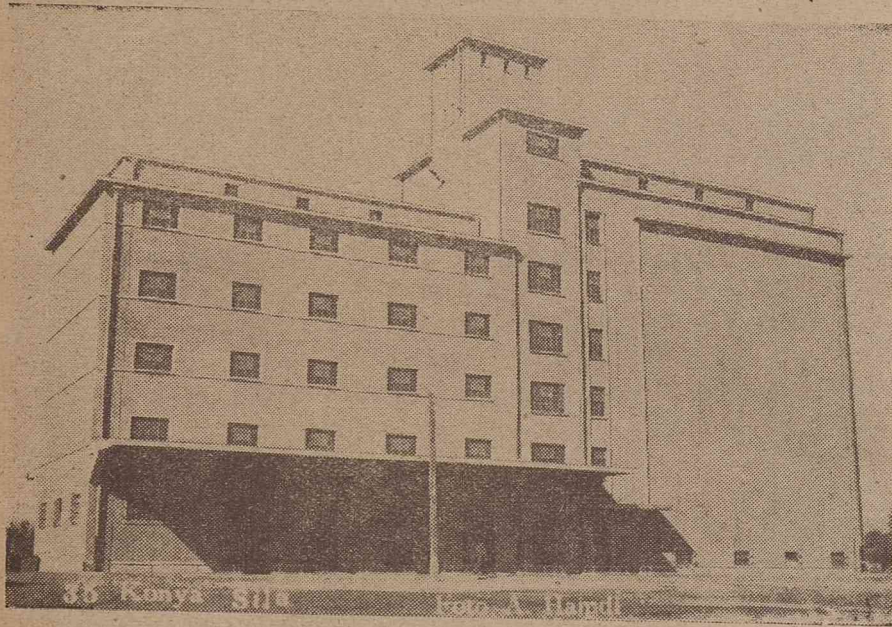
Konya : Orman çevirge müdürü
Başmühendis
Asım Darcan

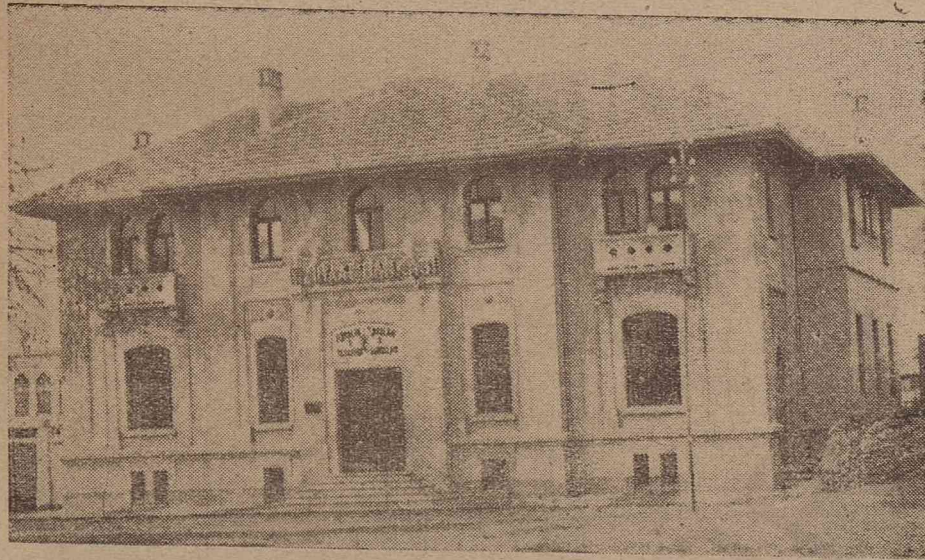
MİLLİ ŞEF HALK ARASINDA

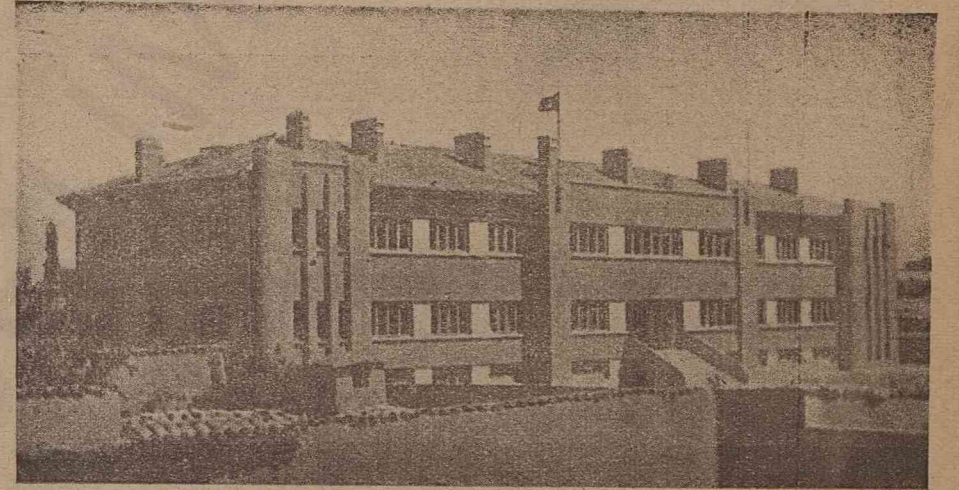
ATATÜRK ANITI

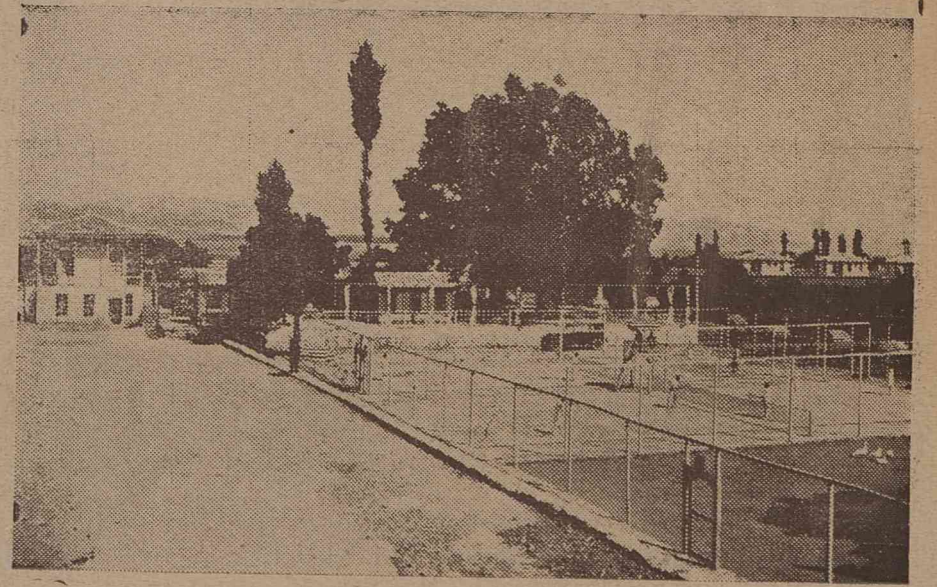
KONYA SİLOSU

ZİRAAT BANKASI

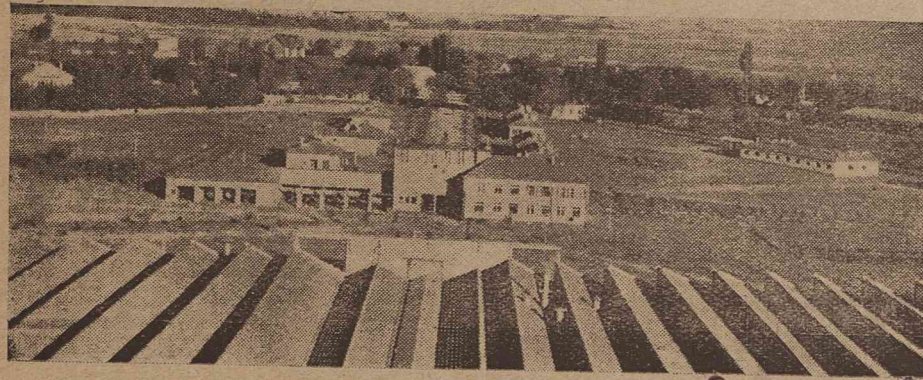
DOĞUM VE ÇOCUK BAKİMEVİ

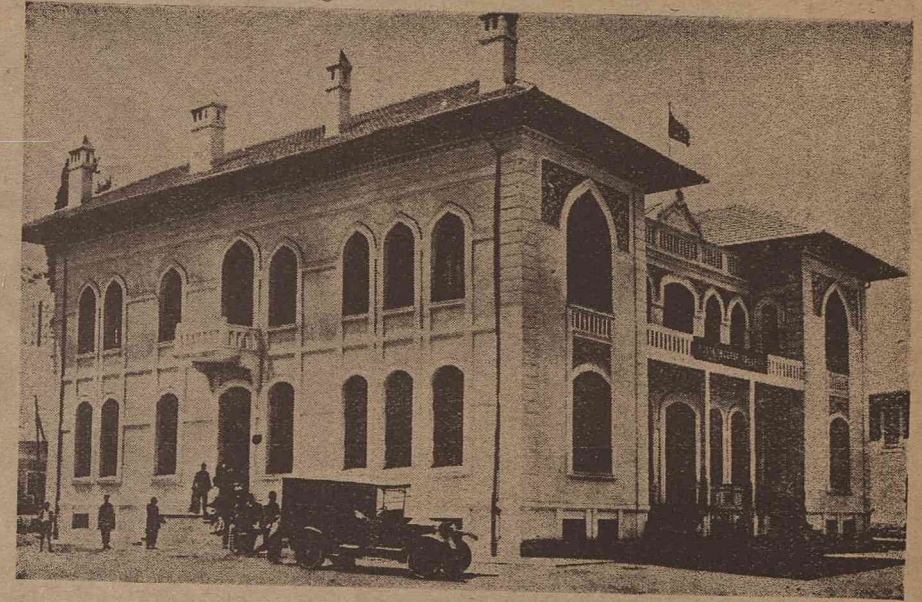
BELEDİYE FİDANLIĞI

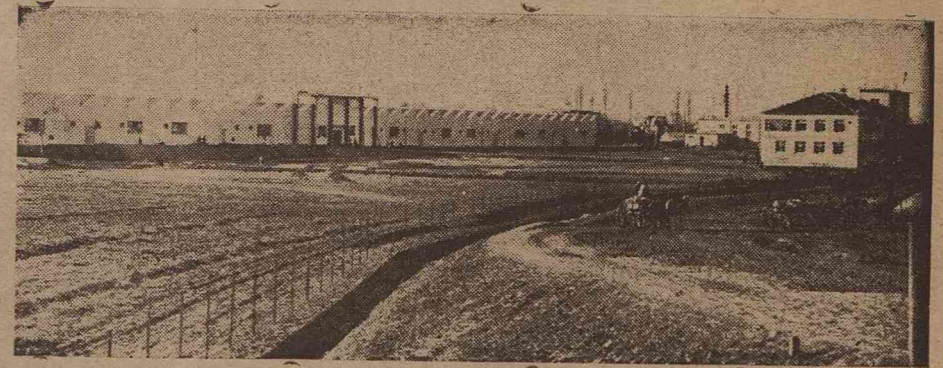
ASKERİ ORTAOKUL

EREĞLİ BEZ FABRİKASI

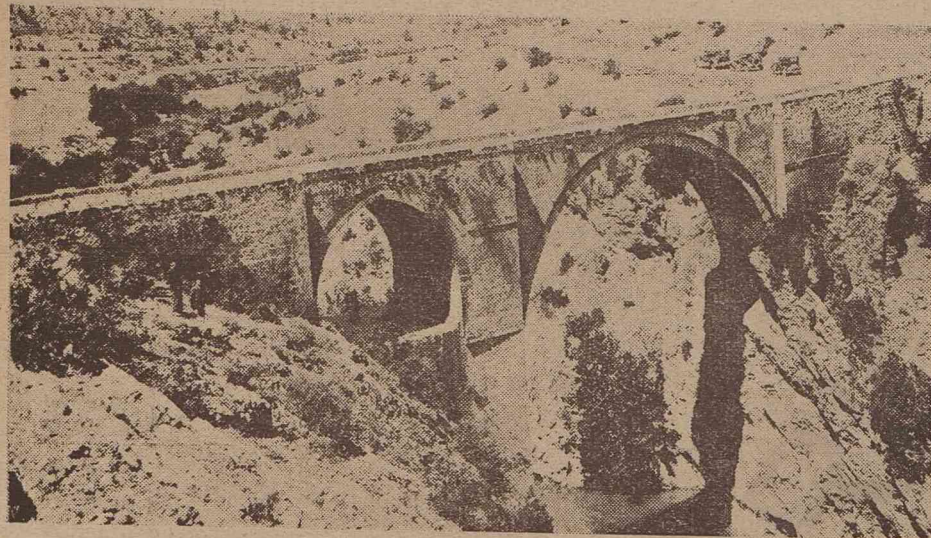
POSTA, TELGRAF, TELEFON BİNASI

EREĞLİ BEZ F BRİKASININ CEPHEDEN GÖRÜNÜŞÜ

KONYADAN BİR GÖRÜNÜŞ

KONYADA BİR KÖPRÜ

KONYA'DA BASIM HAYATI

Cumhuriyetten önce Konya'da basım çok geri bir seviyede idi. Meşrutiyetle başlayan ilk Türk basıncılığı da gerek sayı, gerek işçilik bakımından çok mahduttu ve sırf gazete basımına münhasırdı. Cumhuriyetle Konya, basım hayatı bakımından gelişmeye ve yalnız gazeteciliğe münhasır olan hudutlarını aşarak Orta Anadolu'nun teknik, işçilik itibarıyla en ileri bir merkezi haline gelmiş, kitapçılık, evrak basımı gibi çeşilli mahsullerini de vermeye başlamıştır. Aşağıdaki rakamlar bilhassa kitap basımı bakımından bu ilerlemenin canlı bir ifadesidir :

BASMANIN ADI	BASMAI YAZAN	BASMAI BASAN	Basmanın yılı
Şerefli Koçhisarda tetkiklerim	Memduh Yavuzsüslü	Babalık Basımevi	933
Eşrefoğlu Tarihi Beyşehir Kılavuzu	" "	"	934
Şair Hasan Rüştü hayatı ve eserleri	" "	"	936
Mehmetçigin Son Sözü	" "	"	936
Konya Eski Eserler Kılavuzu	I. Tungur	Haşim Basımevi	938
Helvacı Çırağı (3 perde piyes)	Hayri Klavun	Yeni Ses	938
Seçme Şiirler No. 1	M. Yavuzsüslü	Temiz İş	938
Iztırap	Cemal M. Kaynak	Haşim	938
And	Afif Evren	Babalık	939
Çizgiler	Midhat Altan	"	939
Saideli (Kadınhanı)	Gaffar Tutaysalgır	Haşim	939
Atatürk'ün Konya'ya gelişleri	Afif Evren	Babalık	940
İlkokul aritmetik problemleri	Öğretmenler grubu	Yeni Kitap Basımevi	940
Müşterek okutulacak sınıflara ait vakit cetveli	Konya Maarif müdürlüğü	Yeni Kitap	940

BASMANIN ADI	BASMAYI YAZAN	BASMAYI BASAN	Basmanın yılı
Geceden Şarkılar	Dr. Reşit S. Gürsoy	Ekekon	941
Bilgi Yurdu	M. N. Erenbilge	Ülkü	941
Birşeyler	M. Nedim Güntel	Ekekon	941
Ünsi'nin Selçuk Şehna- mesi	Mes'ud Koman	Ülkü	942
Atatürk ve Konya	Afif Evren	Babalık	942
Tay Septisemisi Savaş ve koruma yolları	A. Enver Akdoğan	Yeni Kitap	943
Mevlâna	M. N. Güntel	Ekekon	"
Coğrafyada, Tarihte ve Bugünkü Konya	Ekrem Yalçinkaya	Yeni Kitap	"
Uşak Ufukları	A. Orhan Dukul	"	"
Kıvılcım	Mustafa Yurtsever	Ülkü	"
Oto ve Motor Kimyası	Seyit Göker	Yeni Kitap	"
Zafer Meş'alesi	Ahmet Kızıltan	"	"
Talebe Dostu	Fahri Uzun	Yeni Kitap	"
Şair M. Nedim Güntel hayatı ve eserleri	H. Nafiz Oytun	Haşım	"
Yayla Çiçekleri (Şiirler)	A. Cenap Kendi	Yeni Kitap	"
Çekilir mi	S. Yalçın Güner	Ülkü	"
Aydan Sesler	M. N. Güntel	Ekekon	"
Eski ve Yeni İzmir	Ekrem Yalçinkaya	Yeni Kitap	"
Modern İlimde kâinat telâk- kisi ve modern bilginde Allah fikri	Dr. Vasfi Yener	"	"
Kırık Kafiyele	S. Başer	"	"
Ebediyet Yolcusu	A. Orhan Dukul	"	"
Değerli Sözler	H. Kaynak, I. Âhi	"	"
Vergi ve Resimler Ta- rifesi	Konya Belediyesi	"	"
Aylık Konya Kültür Dergisi	Halkevi	"	"
" " " "	"	"	"
(Özel sayı) Mevlâna	"	"	"

